

דיוקס בלאס ערשינגן
ריימאל וואכענטליך
פרייטאג 10 יולי 1883

פּעסטער צייטונג

אויף דיעזע צייטונג קאנו מאן
'דעזע מאן
פרענוס פירערן

№ 15 פּעסטער צייטונג יארהאנג Pest, den 2. Feber 1883.

בלאס צו דעם צויעקע געווייט אים דארט עבען אים
איבערעסע מייער פארטיא צו ווירקען איד הא-
בע זאגאר דען דעפוטירטען פאן קעסטקעמעט

אויס דער לינקען פארטיא און דיא דעלעגאצאנען
זך הוינינועהלען לעיס.
טיסא מאן נון מיט שטאלץ אויף זיינע גרא-

טריענונג אונטער דען לינקען
דיא פעהאנדלונגען דער יודישען אונטערענ-
הייטען אים אינגאנצען רייכסטאנען האבען פאר-

סאלאי וזעצן זיך נישט אין איינעם קלוב, אבער אויך אנדערסוואג נישט אן איינעם אינד דעמולעבן בעיאמאווונג-טישע, אויך ערקלערע אזוי, דאס איז היימיש אים דעם פארטייא-קלוב איינטיגעטאט!

סאלאי וואר ביים דויער איינטיגעטאט א הערמאנע נישט ציענענדיג וועטהאלט ער ערשט נאכטערנליך אין דען הויזענן בלעטטערן פאלענדיע גענעט-ערקלערונג פערמאנעטריכע:

הערר אטמא הערמאנ פאר עס פיר נומ, איז לינקען קלוב, ווערדענדי מייער אפיוועהרייט, איבער מיך איינטיגעטאט פאללען צו לאסען, דאס נור אים איינער אירמאטליכען אייפאסטע דער וורקלעכע וואלאגע געשפראכען ווערדען קאנע-טען, ווי אזוי דען הייבסטאנ-פראטאקאללען פאם פארינען יאהרע ערויסליך, האבען אן איהן דא-מאלס אנגערייפפען ווענען ווערד אנויסען איבער דא אייפאסטע דער פילאקסערא (רעב-לויז), אן דאס האבען דען ווייניגע-ניינליך שטיינדיג, אז וויסענשאפטליכע שפיעטען וויא הער אטמא הערמאנ, אן מיסטע מיר מייער דעספאלענדיג וויסענשאפט נישט ערשט ביים געניטענדיג לעמען האלען, אונד געטאע עס דענן אויך נישט אין דעם-טען אייפאסטע דאס איז דא איינעם אנויסען דעם הערר אטמא הערמאנ איבער דא אייפאסטע דער פילאקסערא, אז אפגעטען ווייבסטאנ-זעצנען בעשטימט, וואס יעדאך דא אנקלאגע בעשטימט דאס אן מייער פארטיי-געמאסען אן דעם שטייבט דעמאסטען אינד אים הייבסטאנען אן דעם ווערפלאגע נענען דען פארטייא-בעשטאנען געשפרא-טען האבען זאללטע — אז איז דויער בעהייטיגט איינע אנויסענדיג, און נישט דען אנטראן איינטיגייט, אונד דען דעם ווערפלאגע אנטראן דער פאסט יעדן לייענעטע מיש דעם אנטראנע דעם געוויס שטרענג רעכטליכען דאניע איינע — ווען הערר אטמא הערמאנ ווערפאסטע דאס אן איהן איינטיג צו פערפאלגען זוכען, אז דאס ער זיך פאר יעמאנעם מיט לייענענדיגע פערדייטונגען דאס אהרען פאלל ברענגען לאסען, אן קאנן דורך משהרעע ערלעך ערווייזען דאס אן אים נענען-שוועלע פור דא געלענדעמאכט דער וויסענ-שאפטליכען בילדונג אטמא הערמאנע ווערדע-האלט איינטיגעטעטען מיר אן בעהייטיג דאדער אייפריכטיג, דאס אטמא הערמאנ אים אנווערעם פארטייא-קלוב שרייט אלליין אן דאס האבען הערר ניע פערמאנעטען געמאכען!

עס פאלגט נון אין דען בלעטטערן אויך איינע צווייטע ערקלערונג פאן געארט סערה אדעמאלי אונד אנדערען אנטוויקעלענדיגע דעפארטמענט וועל-

כע דא אביגען ווארעט סאלא'ס בעשעצנעם, אב איינע זאל בע ציענענשאפט עטאוס ווערטה איז — וויא מאכטען דעם נאר זעהר בעצווירפעלן.

פערשידענע נייאיינטיגען

א י ב ע ר נ ע ז ע ט צ - ע נ ט ו ו א ו ר ה
א י ב ע ר נ ע ז ע ט צ - ע נ ט ו ו א ו ר ה
ווער מאנע דען גענוענשאנד זעהר לעבאפטער אינד ליידיגעשאפטליכער פערמאנענדיגען אים הייב-טאנע, נאמענטליך ווארען זעהר פילע דעפארטע, דאס דא איינטיגעטאט, דאס נור איין זאלבעס גע-זעמלן נענען דען וואיבער וורקאם זיין קאנע, אן וועלכעס איינטיגעטאטען ווערד, דאס מאן נור 2, 6, 10, 12, אדער 24 פערזענעט געמאכען דאך, ווער אבער איינע דער אדערע פערזענעט נעמט דער פערפאללט אלס געוויסענשאפטליכער וואיבערער איינער שטרענגע שטרענגע! מיש אנדערען ארטען עס מיסטע און ציענענ-מאקסימום, דאס הייסט דער האכסטע ציענענ-דייט, דער ערלויבט זיין זאלל פאסט-געשטעלעט ווערדען, דאמט דערענענע דער דויענן ציענענ-פאם נאך איינטיגעטעט דער שפראכענדיגען ערעכענעקייט נישט גענועהן! — אללין בענען גע-נען דויענן אנטראן נאחם דאס דא דעריינען איינע זעהר פאסטע האלטיג און, ווא אנטען! איז עס מאלדך אדער אונד עס געיעכט, דען מיר זיך דער פרייטע ענועטליך צעפאסטענדיגען! אינד דאך ווערע דעם מאכטמאל זעהר נאכהע! געמאכען ווי אן יעמאנד האט אן זייענן מאנאגיען איינע מיל-לייאן מעטער צענענדיג ווענען ליענען, פלאטעליך ווערד דא לאנד פאן איינער זעהר שרעכענדיגע ערשטע היימיגעכט, דא ארטען לייטען ווענן בראד, אים דען הוינגע אהרען בעהייטיג צו שוועלען, אללין דעריינען דער זייען מאנאגיען פאלל מיט ווענען האט, קומעטען זיך נאר נישט אים דאס עלענד ווי-נער מיטטענענען, אנדערען בעניטעט דא שלעכטע ערשטע בענען דאמט אים זייענן ווענען צו פארלייבט הארען פיינען צו פערדייטען, מאן קאנן איהם היי-פיר נישט טהן דען דען לייטען בילדעט זיין איינענטיג, און יעדער קאנן איבער זיין איינע-טוים נאך איינענעם ערשטען אינד צו זייענען אי-נענען נעמען פערדייטען, וואללטע איהם יעמאנד ווענען זייענע דעריינען פארמאנעט פארמאנעט פארמאנעט מאכען, אז ווערד ער מיט רעכט וויא פאלגט אנט-ווארענען! און דאבען איינע מיליאן צענענער ווי-צען און שפעקולאציען געקויפט, ווערד דא ערשטע נישטע איינטיגעטאטען, אז ווערד דער ווענען פער-מעטער צענענען פילעלייבט אים 2 גולדען געפאל-לען זיין! אן דעם העכסטע דעמאך איינען פערדייטע פאן 2 מיליאנען גולדען צו טראגען, דא מיר געוויס

דער שטאט נישט ערוועצען ווערדע, נון איז אבער דא ערשטע ציענענדיגע שלעכט איינטיגעטאטען! דער ווענען איז אן פאלגע דעסעסן אים 2 גולדען פער מעטער צענענענדיגע נעשטיגענען ווערמאלט דען הענן אויך אן מייענע ווענענ-פארמאטע נעמענער 2 מיליאנען גולדען געווינע, האט איז דער שטאט, דער זיך אים מייענע פערלויט נישט קומען ווערדע, אירענענדיג דאס רעכט, מיר אים מייענע נעמענער-גען נעמענען צו ברענגען! — אז ווערד דער מאנן זאמען, אונד דעם העכטען אויך פאלקאממען רעכט איז דויער בעהייטיגט, דער שטאט קאנן איהם און נישט פארשיינענדיג וויא שווער ער זייען ווענען הערענען זאלן! אבער בענען אז ווענען קאנן דער שטאט יעמאנעם בעהייטיג, צו זיך ע-טוים צו זייען ער זיין געלד, און ווערד זיין איינע-טוים בילדעט, פערלייבטען זאלל, ווערד דא דער שטאט יעמאנעם וואס ערוועצען, ווענן איהם דער שווערע און געלד איינפאך בעהייטיג וואס ווערד דאך טאמענליך זיך צו עראיינען פאלעט, אים הייבסטע דעם קאנן דער שטאט קיין ציענענ-מאקסימום פאסטענענען, אונד ווערד אויך יעמאנד דאסער בעשטאטען ווענן ער זיך אויך 100 אדער 200 פערזענעט אייבערווענען האט, בעשטראכט קאנן נור זענען ווערדען, וועלכער דאס סאטאלאגע אדער דען לייכטונג איינעם מענשען בעניטעט, אים איהן דורך וואיבער צו ברענגען צו רעכט, דויער ווערד דאן בעשטראכט, ווענן ער אויך נישט אלליי גאנצע ציענען נעמט, אז קאנן דער פאלל איינער-טען, דאס יעמאנד 100 פערזענעט נעמט, אונד דאך נישט אים וואיבערער בעשטראכט ווערד ווערדענע-נען אנדערע, דער נור 20 פערזענעט זיך איינענ-דיינען האט, דער שטראפע אים וואיבערער אנט-היימפאללט, דאס שיינט פיר דען ערשטען איינע-טוים אלס קאמיט, אונד דאך איז דויער עשיי-נען פאלקאממען בערעכענען! דעם לאסט זיך ווערד פאלגענדיגע ביישפיעלען קראך מאכען! און ביימיסטער קאמט צו איינעם זייענן מאנען אונד זאמט! אן דאס האבען פאן איינעם נראמען דען ביים זייענע פאלאסטען איבערמאמען, בארענען זיך מיר הענען דאס סאטאלאגע געלד, וואיך אויך איינען 100 פערזענעט צאהרען ווערדען, און קאנן דאס לייבט טהן, דא אן דעם זייענען ביים איינטיגען 200 פערזענעט ווענען ווענן זיך מיר אונד דאס געלד צום בייע אים 100 פערזענעט בארענען בלייבט מיר נאך אטמער בענענפאלרט און געווינעט פאן 100 פערזענעט! דער הייבט מאנן געלט אויך זייענען געשעפט און אינד בארענע דעם ביימיסטער ווער-20000 גולד! 100 פערזענעט זאל ער העפער אלס וואיבערער בעשטראכט ווערדען! געוויס נישט דא ער יא דען ביימיסטער העררודך נישט צו געווען

ווארען מוס דא דען נאך ריכארד? — פראנסע פרייליך לען
... פראנסע אויך דא? ...
ווייל דאס מיר זאנס אללעס נעמאט אטמא דען
מאד! האבען אן דען דין מיספירען פערדייטען! האבען
ווי אונס דען נישט פאם אטמער ערשטען נעמאט, וואס
ווער אויך דעם הערענען האסטען? ווייס דא דען נישט
אללע מייענע געוויינענעס?
ריכארד ווייסענע, קאנעט אבער קיינע אנטווארעט
העפראכטענען.
דא ווער דען נאךדענען זינג נאך (זאנעט פרייליך
לען) דען דא מיר אים פארנאן מיטגיכאט! ווערד, וויא
ער יעצט און דען פאנע איינטיגעטען! קיין מענט
ברענג איהן מער פאם פיינענע ערשטענען! — קיין וויא
יאהרע, דאס אויך איהן טראגען! (וויא ווער בעהייטע בע-
מערקען, העכטע פרייליך לען דא ביים דעם ריכארד
ניקאלאס זיין זאללען)
... דאס ווארען דאסאלס נאך לויקליכע צווישען!
ווייסענע ריכארד.
אויסס מייענע שולד, דאס ווא יעצט מירדע לויק-
ליך ווער? בין אויך דור ווענענדיג נומ, אלס דאסאלס! אויס
דור עטאוס נישט רעכט, פאם וואויס זאנעט ער נישט?
ווארום האט דא דען מיר דען פלאטעליך ענשפערעטע?
נעהן! זאנע עס מיר קאפען הערויס! עס ווערד דור לייב-
טען ווערדען!
... וואס זאלל אויך דור זאנען?
... וואויס דאס אז פערענדיגט ביים? עס ווערדען דורך
נישט מער אן דיינעס פאסטעס הויז! עס אויס, אלס ווענען

פאלקליכע און

ריקקערה דער ווען נאך ענלאנד.

(14טע פארשעטענען)
אבער, ריכארד! ריכארד! (זאנעט שפיער פאכיאם)
דאס אונטע אויסען פאסטעס וועט זייען זאך נעסטע, אלס דאס איינעם אנדערען, אויך פריכטע, דאס ביים דיען זעך ווענען טראט נישט מענטשען ליענען אלליין פאם איי-טוים וואר, אויך הארעט פאן דיינעס אבענטייער אן ליי-טמאך, און צוויקארט דעם אוינע ערוואנען פערלייבט אויך נלויען, דאס האט הייער בלאס דא נלויענענענאסטן יענער מאדאנן און שווינען געקאפטען — איבערהויפט שווייבט דא ווי אן איינטיגען אטמער ווען פאם הויז, קאנע דאס דאס ווייסען ווארען, ריכארד! דאס העכטעטע שאן וויס 14 טאנען אים לאנדע דער "קראליס" טען זיין זאללען, אום פיר דא זאנע אונדערעס אונדליק-לייכע קאנע צו קעספען, אונד אויך וויס טען, וואס דורך דא צוויקארט דער זאך איינעם שרייטעס סאכא, ווען דער ווינעס קאנען אונד ווינעס נלויען ביז צו ווינעס לעפט-טען אונדענליכע טרייא בלויעס, מוס ווינעס פאסטעס ווער-דיג זיין אונד דאך ווינע טרייע דעם קאנען קיינען אוי-גענליך ברענגען, דאס פלאטעט איינענעוואו איינען שלעכטען ווען דען נומ ווער דאס ווענען נישט, דא און ווארען פאר ווינעס פאסטע געוויס האלט — ריכארד! ריכארד! דאן אויס דעם אונדליכענען ענלאנד ווערדען דאס און געוויס אן הונדערטע פאם סעקטען אונד פארשייען צע-שפריטעטעס אויס! — דא שווינעט, ריכארד! אויך ווענען